

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Постановою Конференції трудового
колективу від 07 грудня 2016 року
(протокол №3)

Голова Президії

Р.Ф. Гринюк

ВВЕДЕНО В ДІЮ:

Наказ від «22» 12 2016 року
№ 390/05

**КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
ТА КОРПОРАТИВНОЇ ЕТИКИ
ДОНЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кодекс академічної доброчесності та корпоративної етики (далі – **Кодекс**) Донецького національного університету імені Василя Стуса (далі – Університет) встановлює моральні принципи і загальні етичні норми у відносинах між представниками університетської спільноти (учасниками освітнього процесу та співробітниками) під час виконання ними своїх обов'язків, які впливають з вимог чинного законодавства України, Бухарестської декларації етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європі, Статуту Донецького національного університету імені Василя Стуса, Стратегії розвитку Університету, Правил внутрішнього трудового розпорядку та інших чинних в Університеті локальних нормативних актів, на підставі яких розроблено Кодекс.

1.2. Метою Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики є формування в Університеті системи демократичних відносин між представниками університетської спільноти (учасниками освітнього процесу та співробітниками), розвиток корпоративної культури, забезпечення академічної свободи і сприятливого морально-психологічного клімату в колективі та підвищення авторитету Університету.

1.3. У цьому Кодексі поняття та терміни вживаються у такому значенні:

- *Діловий етикет* – порядок взаємодії і поведінки співробітників та учасників освітнього процесу Університету в процесі спільної діяльності, включаючи ділове листування, прийом на роботу, звернення до керівництва тощо.

- *Здобувачі вищої освіти* – студенти, аспіранти, докторанти.

- *Корпоративна культура* – система принципів, цінностей, переконань, норм поведінки і взаємовідносин, носієм якої є університетська спільнота.

- *Корпоративний дух* – бажання університетської спільноти досягти єдиної мети, прагнення до спільного успіху через механізми згуртування, усвідомлення спільності цілей та гармонізації взаємовідносин в Університеті.

- *Наукова етика* – це сукупність встановлених та визнаних академічною спільнотою норм поведінки, правил, моралі наукових працівників, зайнятих у сфері науково-технічної та науково-педагогічної діяльності.

- *Співробітник* – фізична особа, що перебуває у трудових відносинах з Університетом і безпосередньо виконує роботу за трудовим договором.

- *Університетська спільнота* – співробітники та учасники освітнього процесу.

- *Учасники освітнього процесу* – наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти, слухачі, фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу за освітньо-професійними програмами.

1.4. Завдання Кодексу:

- адаптувати систему традиційних корпоративних настанов національної освітньої системи і академічної науки до сучасних реалій для забезпечення і підтримки сприятливого морального клімату в колективі і встановлення та дотримання етичних норм і правил;

- забезпечити встановлення норм етичної поведінки як усередині колективу, так і з зовнішніми аудиторіями;

- підтримувати та виховувати корпоративний дух, атмосферу довіри, взаємної поваги і порядності.

1.5. Дія Кодексу поширюється на всіх учасників освітнього процесу та співробітників.

2. ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА КОРПОРАТИВНОЇ ЕТИКИ

2.1. Академічна доброчесність та корпоративна етика впроваджується через систему принципів:

- законності;
- чесності;
- взаємоповаги;
- ввічливості;
- справедливості;
- відповідальності;
- прозорості;
- толерантності.

2.2. Кожен член університетської спільноти наділений правом вільно обирати свою громадянську та наукову позицію, яка проголошується відкрито при обговоренні рішень та внутрішніх документів. У разі їх розбіжності зі Стратегією розвитку Університету, його місією і цілями особа має право відстоювати обрану нею позицію тільки від власного імені. Особа, яка наділена адміністративно-управлінськими функціями, має уникати публічних висловлювань, що негативно впливають на імідж Університету.

2.3. Офіційне висвітлення діяльності Університету та напрямів його розвитку ходу реалізації Стратегії може здійснювати ректор Університету або особа за його дорученням.

2.4. У разі, якщо відбулося розповсюдження інформації, яка є неправдивою, викладеною з перекрученням фактів, наклепницькою, ображає людину або може завдати іншої серйозної шкоди Університету, особа, яка до цього причетна, має зробити все можливе, щоб спростувати викривлену інформацію, зменшити обсяг завданої шкоди.

2.5. Усі співробітники та учасники освітнього процесу Університету мають уникати провокування дій, пов'язаних з корупційними правопорушеннями. З метою припинення та уникнення таких проявів усі особи, на яких поширюється дія цього Кодексу, мають право звернутися до Уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції, юрисконсульта юридичного відділу з відповідною скаргою.

2.6. Гідним для представників університетської спільноти є:

2.6.1. Шанобливе ставлення до елементів корпоративної символіки Університету: гімну, прапора, емблеми, логотипу.

2.6.2. Дотримання Правил внутрішнього трудового розпорядку.

2.6.3. Культура зовнішнього вигляду співробітників та учасників освітнього процесу.

2.6.4. Культура ведення електронного спілкування. обов'язковими атрибутами етикету електронного спілкування є привітання, звернення до адресата, заповнення поля теми, «тіла» листа зі змістом звернення, підпис адресанта. Правила корпоративного спілкування в Університеті закріплені у локальному документі «Етикет електронного спілкування в ДонНУ».

2.6.5. Дотримання правил високих стандартів ділової етики у веденні переговорів, у тому числі телефонних. Переговори мають вестися у спокійному, ввічливому, доброзичливому тоні, що сприяє створенню позитивної репутації Університету загалом.

2.7. Неприйнятним для усіх членів університетської спільноти є:

2.7.1. Навмисне перешкоджання навчальній, науково-дослідній чи трудовій діяльності членів університетської спільноти.

2.7.2. Участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю; підробка та використання підроблених офіційних документів.

2.7.3. Перевищення повноважень, що передбачені посадовими інструкціями, контрактами, Положенням про делегування повноважень в Університеті.

2.7.4. Порухення порядку використання брендбуку в різноманітних заходах, не пов'язаних з діяльністю Університету.

2.7.5. Ведення в Університеті політичної, релігійної та іншої пропаганди.

2.7.6. Використання мобільних телефонів під час навчальних занять, нарад або офіційних заходів.

2.7.7. Вживання наркотичних речовин, алкогольних напоїв, паління в Університеті, у тому числі і електронних сигарет, поява в Університеті у стані алкогольного, наркотичного та токсичного сп'яніння.

2.7.8. Пронесення в Університет зброї, використання газових балончиків та інших речей, що можуть зашкодити здоров'ю та життю людини.

3. ЕТИЧНІ НОРМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Викладач має дотримуватися моральних норм і правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, зокрема:

- відповідально ставитися до виконання своїх обов'язків;
- сприяти становленню та розвитку партнерських відносин між учасниками освітнього процесу;
- сприяти розвитку позитивного іміджу Університету;
- забезпечувати розвиток наукових шкіл;
- зберігати та примножувати славні традиції Університету.

3.2. Для запобігання конфлікту інтересів, пов'язаного із неакадемічним характером відносин, викладачу слід уникати двозначних відносин зі студентами. зокрема:

- прямого чи непрямого отримання подарунків або послуг від студентів в обмін на рішення і дії, що належать до компетенції викладача.
- обговорення професійних й особистих якостей співробітників та учасників освітнього процесу;
- наміру встановити інтимні стосунки.

3.3. Викладачам слід керуватися принципами справедливості та корпоративної етики, а також критеріями, викладеними у робочих програмах дисциплін, під час оцінки знань та компетентностей здобувачів вищої освіти.

3.4. Викладач не має права принижувати будь-яким чином гідність здобувача вищої освіти Університету. Викладач має право зробити зауваження здобувачам вищої освіти щодо неналежного зовнішнього вигляду та поведінки.

3.5. Викладачі мають звертатись на «Ви» до здобувачів вищої освіти.

4. ЕТИЧНІ НОРМИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

4.1. Усі члени університетської спільноти зобов'язані у процесі своєї науково-дослідної діяльності дотримуватися принципу академічної доброчесності, а також поважати наукові здобутки інших.

4.2. Порушенням принципу академічної доброчесності є:

4.2.1. Плагіат – навмисне чи свідоме оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору (тексту або ідей) під іменем особи, яка не є автором цього твору, без належного оформлення посилань.

4.2.2. Самоплагіат – повторне використання власних ідей, текстів без посилання на них.

4.2.3. Шахрайство, а саме:

- фальсифікація або фабрикація інформації, наукових результатів та подальше використання їх в академічній роботі;

- посилання на джерела, які не використовувалися в роботі, або вказування неіснуючого джерела;
- підробка підписів, довідок, результатів наукових звітів та інших документів;
- використання архівних матеріалів з порушенням правил використання архівних документів;
- свідоме надання неточної інформації щодо методики емпіричного дослідження;
- нав'язування співавторства або не зазначення співавтора.

4.2.4. Несанкціонована співпраця, внесення до списку авторів статей, монографій, підручників тощо осіб, які не брали участі в отриманні наукових результатів.

4.2.5. Некоректна, тенденційна критика або навмисне заниження статусу роботи колег через особисту антипатію, конкуренцію, з політичних або інших мотивів, не пов'язаних з якістю оцінюваної дослідницької роботи.

4.3. Кожний член університетської спільноти, який займається науково-дослідною діяльністю, має право на продукт – результат власної інтелектуальної праці. За умов, якщо хтось допомагав досліднику при виконанні роботи, співдослідник має право доступу до результатів на рівних умовах (без обмежень).

5. ЕТИЧНІ НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

5.1. У процесі навчання здобувачі вищої освіти керуються принципом академічної доброчесності.

5.2. Здобувачі вищої освіти зобов'язані користуватися інфраструктурою Університету відповідально, економно та згідно з призначенням.

5.3. Своєю діяльністю здобувачі вищої освіти мають сприяти збереженню та примноженню традицій Університету, підвищувати престиж Університету власними досягненнями у навчанні, науці, спорті, творчості.

5.4. Здобувачі вищої освіти мають шанувати історію Університету, здобутки його визначних вчених, педагогів, випускників.

5.5. Здобувачі вищої освіти усвідомлюють, що їхня академічна діяльність та усі види позанавчальної діяльності мають сприяти розвитку позитивної репутації Університету.

5.6. Здобувачі вищої освіти мають знати викладачів на ім'я та по батькові, а також звертатися до них на «Ви».

5.7. Здобувачі вищої освіти мають приходити на заняття без запізнення.

5.8. Здобувач вищої освіти не має права грубити викладачам, поводитися фамільярно.

5.9. Під час виконання своєї академічної діяльності здобувачі вищої освіти мають сприяти запобіганню й викоріненню різних видів порушень законів та норм академічної етики.

6. КОМІСІЯ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА КОРПОРАТИВНОЇ ЕТИКИ

6.1. Комісія з питань академічної доброчесності та корпоративної етики (далі – Комісія) – це незалежний орган, що діє в Університеті з метою забезпечення моніторингу дотримання членами університетської спільноти морально-етичних та правових норм цього Кодексу. Склад, повноваження і діяльність Комісії визначаються відповідним положенням.

6.2. Конференція трудового колективу обирає відкритим голосуванням голову Комісії терміном на 1 рік. Склад Комісії є мобільним і утворюється наказом ректора Університету із залученням здобувачів вищої освіти та експертів, які володіють спеціальними знаннями щодо предмету розгляду і можуть підтвердити або спростувати наявність порушення. За потреби до участі у процесі можуть залучатися професійні юристи.

7. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Члени університетської спільноти мають знати Кодекс академічної етики Донецького національного університету імені Василя Стуса. Незнання або нерозуміння норм цього Кодексу не є виправданням неетичної поведінки. Університет забезпечує публічний доступ до тексту Кодексу через власний офіційний сайт.

7.2. Прийняття принципів і норм Кодексу засвідчується підписом члена університетської спільноти. Зараховані здобувачі вищої освіти Університету ознайомлюються під підпис з Кодексом в обов'язковому порядку.

7.3. Кодекс академічної етики Донецького національного університету імені Василя Стуса затверджується Конференцією трудового колективу та вводиться в дію наказом ректора.

7.4. Зміни та доповнення до Кодексу можуть бути внесені будь-яким членом університетської спільноти за поданням до Конференції трудового колективу Університету.